

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Jaroslav IZÁK
minister

Bratislava 30.11.2007
Číslo: 89/2007 – rozkl.

R o z h o d n u t i e

Podľa § 61 ods. 2 a 3 v spojení s § 59 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) a na návrh osobitnej komisie ministra životného prostredia SR pre konanie vo veciach rozkladov (ďalej len „rozkladová komisia“)

z a m i e t a m

rozklad podaný Lesoochranárskym zoskupením VLK, so sídlom v Tulčíku 27, 082 13 proti rozhodnutiu Ministerstva životného prostredia SR, odboru ochrany prírody (ďalej len „ministerstvo“) č. 7569/2007-2.1/KD zo 6. 9. 2007, ktorým ministerstvo v súlade s § 40 ods. 2 a 3 písm. b) a c) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov povolilo spoločnosti PRO POPULO Poprad, s.r.o. so sídlom Obrancov mieru 329, Spišská Teplica 059 34 (ďalej len „žadateľ“) výnimku zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a), f), h) a i) zákona. Výnimkou povolilo žiadateľovi usmrtiť jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Kozí kameň do 30. 11. 2007 posliedkou a do 15. 12. 2007 postriežkou na lokalitách písomne dohodnutých so Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky – Správou NP Slovenský raj v rámci regulácie početnosti populácie v roku 2007 (ďalej len „regulačný odstrel“), držať, predať, ponúkať s cieľom predaja a premiestňovať alebo prepravovať usmrteného jedinca medveďa hnedého.

**Rozhodnutie ministerstva č. 7569/2007- 2.1/KD zo 6. 9. 2007
potvrďujem.**

Odôvodnenie:

Listom z 1. 5. 2007 sa žiadateľ obrátil na ministerstvo so žiadosťou o povolenie výnimky zo zákazov ustanovených zákonom č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) spočívajúcej v umožnení usmrtiť jedného jedinca chráneného druhu živočícha - medveďa hnedého v poľovnom revíri Kozí kameň v rámci regulačného odstrelu v roku 2007. Ako dôvod svojej žiadosti uviedol potrebu riešenia premnoženej medvedej populácie v ich poľovnom revíri.

Účastníkom konania sa v súlade s § 82 ods. 3 zákona na základe svojho oznámenia z 15. 6. 2007 stalo aj Lesoochranárske zoskupenie VLK (ďalej len „LOZ VLK“).

Ministerstvo listom č. 7562/2007-2.1/KD z 11. 6. 2007 požiadalo Štátnu ochranu prírody Slovenskej republiky (ďalej len „ŠOP SR“) o odborné stanovisko k žiadosti žiadateľa. ŠOP SR v svojom stanovisku č. ŠOP SR 2011/2007 z 4. 7. 2007 neodporučila udeliť výnimku na usmrtenie medveďa.

Ministerstvo listom č. 7562/2007-2.1/KD z 11. 7. 2007 oboznámilo s podkladmi rozhodnutia účastníkov konania (žiadateľa a LOZ VLK), kde na základe vtedy dostupných podkladov konštatovalo, že stav populácie medveďa hnedého v poľovnom revíri Kozí kameň nemožno považovať za odôvodnený prípad pre povolenie výnimky zo zákazu ustanoveného v § 35 ods. 1 zákona, ako to vyžaduje § 40 ods. 2 a 3 písm. b) a c) citovaného zákona.

K predloženým podkladom zaslali v zákonom stanovenej lehote svoje vyjadrenia obidvaja účastníci konania. LOZ VLK súhlasilo s návrhom ministerstva výnimku na usmrtenie medveďa neudelieť. Žiadateľ v liste zo 17. 7. 2007 upravil svoju žiadosť a opätovne potvrdil svoju pôvodnú požiadavku na vydanie rozhodnutia o povolení výnimky. V odôvodnení uviedol, že správny orgán neskúmal ďalšie súvislosti predmetnej žiadosti a opieral sa len o stanovisko ŠOP SR. Žiadateľ uviedol, že škody spôsobené medveďom sú reálne, ale poškodení si újmy za ne neuplatnili. Ako ďalej uvádza, z tohto titulu klesol aj počet aktívnych včelárov na dvoch. Najväčšie riziko, podľa žiadateľa, však predstavuje stret medveďa s občanmi, nakoľko celý poľovný revír je vysoko navštevovaným turistickým a rekreačným územím.

Ministerstvo si k uvedenému vyjadreniu opätovne vyžiadalo stanovisko ŠOP SR. ŠOP SR svoje stanovisko zaslala listom č. ŠOP SR 2335/2007 z 16. 8. 2007, pričom prehodnotila svoje pôvodné stanovisko a výnimku odporučila povoliť. Dôvodom zmeny stanoviska ŠOP SR boli nové skutočnosti, ktoré vo svojom vyjadrení doplnil žiadateľ, a sice vznik preukázateľných škôd a časté strety s medveďmi v blízkosti ľudských sídel a navštevovaných lokalít.

Na základe uvedených skutočností ministerstvo listom č. 7562/2007-2.1/KD zo 17. 8. 2007 oboznámilo účastníkov konania s podkladmi rozhodnutia, v ktorom navrhlo výnimku na usmrtenie medveďa povoliť.

K predloženým podkladom zaslalo v zákonom stanovenej lehote svoje vyjadrenie LOZ VLK, ktoré vyjadrilo nesúhlas s návrhom ministerstva povoliť výnimku. Ministerstvo reagovalo na výhrady LOZ VLK v rozhodnutí č. 7569/2007- 2.1/KD zo 6. 9. 2007 na 3. a 4. strane. Žiadateľ sa v stanovenej lehote k oboznámeniu účastníkov konania nevyjadril.

Ministerstvo sa prostredníctvom elektronickej pošty dňa 15. 8. 2007 obrátilo na Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „MP SR“) za účelom uzavretia dohody v súlade s § 40 ods. 2 zákona. MP SR súhlasilo s povolením výnimky v poľovnom revíri Kozí kameň.

Rozhodnutím č. 7569/2007- 2.1/KD zo 6. 9. 2007 ministerstvo povolilo žiadateľovi výnimku zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a), f), h) a i) zákona, pričom naplnenie podmienok podľa § 40 ods. 2 a 3 písm. b) a c) zákona uviedlo v odôvodňovacej časti výnimky. Výnimkou povolilo žiadateľovi usmrtiť jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Kozí kameň do 30. 11. 2007 poslednou a

do 15. 12. 2007 postriežkou na lokalitách písomne dohodnutých s ŠOP SR - Správou NP Slovenský raj v rámci regulácie početnosti populácie v roku 2007, držať, predať, ponúkať s cieľom predaja a premiestňovať alebo prepravovať usmrteného jedinca medveďa hnedého. Pre realizáciu výnimky ministerstvo v súlade s § 82 ods. 12 zákona stanovilo nasledovné podmienky:

1. Usmrtený bude jedinec, ktorého hmotnosť nepresiahne 100 kg alebo šírka jeho prednej laby je do 12 cm a zároveň dĺžka zadnej laby do 21 cm.
2. Lokalita a zahájenie vnaďenia, ako aj lokalita odstrelu (vrátane posľedky), bude vopred písomne dohodnutá so ŠOP SR - Správou NP Slovenský raj.
3. Odstrelu nebude predchádzať vnaďenie mäsitou návnadou, s výnimkou možnosti použiť živočíšny materiál v súlade s článkom č. 23 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, ktorým sa stanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov neurčených pre ľudskú spotrebu.
4. Plánovaný čas lovu, resp. príchod host'a bude vopred oznámený ŠOP SR – Správe NP Slovenský raj.
5. Odstrel medveďa bude neodkladne oznámený ŠOP SR – NP Slovenský raj s cieľom kontroly dodržiavania podmienok výnimky a vykonania prehliadky usmrteného jedinca.
6. Do príchodu zástupcu ŠOP SR - Správy NP Slovenský raj (ďalej len „kontaktná osoba“) bude ulovený medveď ponechaný na mieste odlovu (meranie vykonáva výhradne kontaktná osoba). Hmotnosť usmrteného jedinca sa posudzuje spolu s vývrhom. Zástupca žiadateľa vopred zabezpečí možnosť odvázenia uloveného jedinca s presnosťou na 0,5 kg.
7. Žiadateľ umožní kontaktnej osobe odber vzorky (zo srsti, svaloviny, vnútorných orgánov, krvi a pod.) z usmrteného medveďa na účely analýz.
8. Formulár „Hlásenie o usmrtení medveďa hnedého“ s údajmi o usmrtenom medveďovi zašle žiadateľ na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany prírody, Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava do dvoch týždňov od realizácie usmrtenia.

Listom z 26. 9. 2007 podalo LOZ VLK rozklad proti rozhodnutiu ministerstva. V rozklade uvádza nasledujúce námietky:

1. Vydané rozhodnutie nie je v súlade s § 40 ods. 2 a ods. 3 zákona.
2. Rozhodnutie nie je vydané na základe spoľahlivo zisteného stavu veci, čo je v rozpore so správnym poriadkom.
3. Správny orgán sa nedostatočne vyrovnal s návrhmi, námietkami a vyjadreniami LOZ VLK uvedenými v stanoviskách z 10. 8. 2007 a z 24. 8. 2007.

Rozklad bol podaný účastníkom konania LOZ VLK v zákonom stanovenej lehote.

Ministerstvo po upovedomení účastníkov konania o podanom rozklade, jeho obsahu a po výzve na vyjadrenie sa k obsahu podaného rozkladu (list MŽP SR č. 7562/2007-2.1/KD z 2. 10. 2007, na ktorý listom č. 414/101/2007 z 15. 10. 2007 reagoval žiadateľ s nesúhlasom voči dôvodom rozkladu LOZ VLK) rozklad, napadnuté rozhodnutie i celý spisový materiál predložilo v zmysle § 61 správneho poriadku rozkladovej komisii dňa 31. 10. 2007.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu rozkladová komisia k námietkam, uvádzaným v rozklade, konštatovala:

Z rozkladu i celého spisového materiálu je zrejmé, že LOZ VLK nepovažuje regulačný odstrel medveďov v akejkoľvek podobe, s výnimkou lovu jedincov spôsobujúcich škody a ohrozujúcich ľudí, za prostriedok na predchádzanie závažných škôd najmä na hospodárskych zvieratách a úrode, a tým za odôvodnený prípad pre povolenie výnimky z podmienok ochrany tohto chráneného druhu v zmysle § 40 ods. 3, písm. b) zákona. Po preštudovaní spisového materiálu rozkladová komisia dospela k názoru, že postup ministerstva je v súlade s odborným názorom ŠOP SR a regulačný odstrel limitovaného množstva jedincov (do 10% z odhadovanej početnosti populácie) za podmienok celoplošne uplatňovaných vo výnimkách (limitovaná hmotnosť, miesto a spôsob vnadenia, vylúčenie regulácie z území v 3. a vyššom stupni ochrany, kontrola zo strany územne príslušných organizačných jednotiek ŠOP SR - správ NP a CHKO) je prostriedkom na takú reguláciu početnosti populácie medveďa na Slovensku, ktorá je prevenciou (predchádzaním) výskytu závažných škôd na úrode a hospodárskych zvieratách, ako aj bezpečnosti ľudí v areáli výskytu medveďa.

K jednotlivým námietkam zaujala rozkladová komisia toto stanovisko:

Ad. 1.

Iná alternatíva ako odstrel je odchyt a umiestňovanie medveďov do ZOO a odchyt konfliktných medveďov a ich následné vypúšťanie do iných oblastí Slovenska. Tieto aktivity sú v súčasnosti nereálne a nerealizovateľné a nie je možné považovať ich za úplné vyriešenie problému. Ich realizáciou by došlo len k presunutiu problému do iných oblastí, príp. na iné subjekty, pričom často dochádza k stretu s personálnymi, materiálnymi, priestorovými a vlastníckymi vzťahmi. Žiadna z európskych zoologických záhrad, na základe vyjadrení, ktoré sú k dispozícii, nemá v súčasnosti záujem o jedince medveďov do svojich chovov, preto je takéto riešenie problematické.

Čo sa týka ďalších preventívnych opatrení, ŠOP SR v odôvodnených prípadoch nesúhlasí s pasením hospodárskych zvierat na území s tretím a vyšším stupňom ochrany (t.j. národné parky), čím čiastočne eliminuje vznik škôd spôsobených stretom s medveďom. Taktiež je podporované používanie elektrických oplôtok (pri pasení hospodárskych zvierat, zabezpečení kontajnerov na komunálny odpad). Ide však o riešenia dlhodobejšieho charakteru, ktoré si zároveň vyžadujú spoluprácu viacerých subjektov (majitelia hospodárskych zvierat, majitelia pozemkov, správcovia území, majitelia hotelov, chát, atď.), čo je často nereálne, navyše spojené s nemalými finančnými prostriedkami ktoré musí do zariadení investovať užívateľ pozemku. Kým sa podarí doceliť riešenie problému takýmto spôsobom, môže dôjsť k vzniku ďalších škôd, a tým k zvýrazneniu a zväčšeniu problému.

Odstrel medveďov je okamžitým riešením, aj keď nevratným. Pri dodržaní navrhovaných postupov by však nemalo dôjsť k ohrozeniu populácie medveďa.

Prioritne sa povoľuje usmrtenie medveďa hnedého na lokalitách, kde vznikli v minulosti škody, príp. kde došlo k vážnejším stretom človeka s medveďom. Vznik škôd sa však posudzuje len za obdobie predchádzajúceho roka, nikdy nie staršie škody. Pritom sa berie do úvahy skutočnosť, že keď došlo k vzniku škody, nie je to len otázka neprirodzeného správania konkrétneho jedinca, ale otázka nepriaznivého stavu prostredia na danej lokalite (napr. hustota populácie, negatívne antropické vplyvy - napr. zvýšená prítomnosť ľudí, nezabezpečené kontajnery na komunálny odpad, nevhodný biotop, atď.), t.j. k poruche správania tu môže dôjsť u viacerých jedincov a regulačným odstrelom sa zabráni vzniku ďalších škôd. Ochranný odstrel je len opatrením regulačného odstrelu za účelom okamžitého riešenia vzniku škôd odstrelom konkrétneho jedinca, ktorý škody spôsobuje. Nie vždy je však tento systém možné aplikovať a iba použitie ochranného odstrelu je z dlhodobého hľadiska nereálne a nepraktické.

Vážny problém negatívnych antropických vplyvov je potrebné riešiť dlhodobo. Predchádzanie vzniku škôd na majetku a konfliktom s ľuďmi na takýchto lokalitách je navrhované riešiť odstrelom, pričom zároveň je snaha aj o odstránenie ostatných antropických vplyvov, aby do budúcnosti k takýmto škodám a konfliktom nedochádzalo. Odstrel je prioritne orientovaný do lokalít, kde škody v minulom roku vznikli, príp. kde je zvýšené riziko stretu medveďa s človekom.

Je teda možné považovať odstrel medveďa vo vyššie uvedených lokalitách za riešenie preventívneho charakteru a je predchádzaním závažných škôd na majetku a zdraví osôb.

Ad. 2.

Zistenie presnej početnosti medveďa hnedého je veľmi komplikované vzhľadom na množstvo faktorov, ktoré túto činnosť ovplyvňujú, napriek tomu disponujeme údajmi či už z poľovníckych štatistík, alebo z pozorovaní a zistení ŠOP SR, z ktorých vieme vypracovať jej kvalifikovaný odhad. Z poľovníckej štatistiky je možné sledovať zmeny medziročnej populačnej dynamiky (keďže použitá metodika sčítania je každoročne rovnaká) a vidieť, že napriek manažmentu populácie medveďa hnedého regulačným odstrelom nedochádza k znižovaniu početnosti populácie.

Populácia medveďa hnedého na Slovensku by zostala zachovaná aj bez regulačného lovu, avšak dochádzalo by k vzniku škôd, ku konfliktom s človekom a k postupnému rozširovaniu medveďov aj do území, kde nemajú vhodné podmienky.

Hranica nepresiahnutia 10% ročného odstrelu z celkového odhadovaného počtu medveďa hnedého je len jednou z podmienok, ktorá má za úlohu zabezpečiť, aby nedošlo k takému zásahu, ktorý by mal za následok narušenie stability jeho populácie. Na základe skúseností a odborných podkladov aj zo zahraničia, v súčasnosti je možné pokladať úbytok početnosti o 10% za udržateľný, bez výrazného vplyvu na populáciu a jej stabilitu.

Regulačný odstrel je realizovaný na základe doterajších výsledkov a skúseností, jarneho spočítavania medveďa hnedého užívateľmi poľovných revírov (JKS), spočítavania v jesennom období, posudzovania expertmi ŠOP SR a konzultácií s renomovanými odborníkmi v danej problematike z vedecko-výskumných a akademických pracovísk. Získané výsledky sú premietané do ďalších podkladov, na základe ktorých sa vypracovávajú dôležité a strategické materiály.

Ad. 3. Rozkladová komisia je toho názoru, že sa správny orgán dostatočne vyrovnal s návrhmi, námietkami a vyjadreniami LOZ VLK uvedenými v jeho stanoviskách.

Po preskúmaní rozkladu, napadnutého rozhodnutia a celého spisového materiálu a s prihliadnutím na stanovisko rozkladovej komisie konštatujem, že rozkladom napadnuté rozhodnutie je zákonné, vydané po dohode s MP SR na základe spoľahlivo zisteného stavu vecí, v súlade so súčasným stavom poznatkov o populácii medveďa hnedého na Slovensku a vzhľadom na uvedené bolo rozhodnuté tak, ako sa uvádza vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu sa v zmysle § 61 ods. 2 správneho poriadku nemožno odvolať. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom.

Rozhodnutie sa doručuje:

1. PRO POPULO Poprad, s.r.o., Obrancov mieru 329, 059 34 Spišská Teplica
2. Lesoochranárske zoskupenie VLK, 082 13 Tulčák 27

Na vedomie:

1. Krajský úrad životného prostredia, Nám. mieru 2, 080 92 Prešov
2. Obvodný úrad životného prostredia, Partizánska 690/87, 058 01 Poprad
3. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky – Správa NP Slovenský raj, Letecká 3, 052 01 Spišská Nová Ves
4. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Lazovná 10, 974 01 Banská Bystrica
5. Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky, odbor štátnej správy lesného hospodárstva a poľovníctva, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava
6. Slovenská inšpekcia životného prostredia – inšpektorát ŽP, odbor IOPaK, Rumanova14, 040 00 Košice
7. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany prírody (príloha – spisová dokumentácia)